

have været fremskyndet noget mere. Folke-tinget kunde let faa det Indtryk, at det ikke hastede meget stærkt med denne Sag, og jeg tror netop at turde sige, at det er en Sag, der i Virkeligheden haster. Kan man nogen Sinde med Rette anvende det gamle Ord, at der er *periculum in mora*, kan man vistnok gøre det her. Forholdene paa vore militære Hospitaler ere jo i Virkeligheden af den Art, at det vistnok kan siges i mange Henseender at være uforsvarligt at byde Landets værnepligtige Sønner at indlægges der. Man maa nemlig stadig over for de militære Hospitaler have in mente, at de paagældende blive tvungne til at indlægges, at de ikke have deres fri Vilje, og dernæst, at de blive indlagte langt hyppigere end civile Personer. Saa snart de faa et mindre Sygdomstilfælde, hvorved de blive utjenstdygtige, have Militæretaterne som Regel kun den Vej at gaa, at indlægge dem paa et Hospital. Naar man nu ser, hvor daarlige Forholdene ere, maa man sige, at der trænges i høj Grad til Forandringer. Vi have jo, som bekendt, to militære Hospitaler, Hærens Hospital i Rigensgade og Sætatens Hospital i Fredericiagade. De benyttes jo begge under ét til Hærens og Marinens Patienter, idet de ikke-epidemiske syge indlægges i Rigensgade og de epidemiske syge paa Hospitalet i Fredericiagade, Sætatens Hospital. Dette er af den Beskaffenhed, at jeg tror, man kan sige, det er uforsvarligt at vedligeholde det som Hospital baade for dem, der skulle indlægges der, og for Københavns Kommune paa Grund af den Smittefare, det rummer for Omgivelserne. Som det for Resten er paavist meget godt i et Skrift af Stabslæge Aksel Paulsen „Til Hærens Lægekorps“, klæber der store Mangler ved de nuværende Hospitaler. Jeg skal paavise nogle af dem. Sætatens Hospital ligger i et af de tættest befolkede Kvarterer af København, idet det ligger her i Fredericiagade, omgivet paa alle Sider af store Kaserner; med den ene Ende umiddelbart stødende op til Hospitalet ligger et Bageri, hvis Vinduer vende umiddelbart ind til Hospitalets Gaard og altid staa aabne. Naar man tager i Betragtning, at det er et Epidemihospital, maa det anses for meget uheldigt. Fra Hospitalet føre aabne Rendestene ud til de aabne Rendestene paa Gaden til de omliggende Kvarterer. Det vil ligeledes i høj Grad befordre Smittefare, naar man tager i Betragtning, at der færdes store Masser af Børn i de Kvarterer. Der er imidlertid en Ting, der er

næsten endnu værre, og som man ikke skulde tro, kunde findes paa et Hospital nu til Dags. Da Hospitalet er meget gammelt, findes der nemlig meget slette hygiejniske Indretninger. Der findes f. Eks. ingen Vandklosetter; der findes ganske almindelige Klosetter, og disse maa benyttes undertiden, naar Hospitalet er stærkt belagt, af Patienter med forskellige smitsomme Sygdomme. Man kan ikke give Patienter med samme Sygdomme hver sit Kloset; man har ikke nok dertil. Inde i Gaarden findes for alle Hospitalets Patienter f. Eks. et eneste Kloset med 4 Sæder, og det benyttes ligeledes af Patienter med forskellige smitsomme Sygdomme. Det er dog noget, som enhver vil kunne indse, er ganske utidssvarende i enhver Henseende. Sygestuerne ere saa slette og daarlige, mangle i den Grad Lys, Luft og Ventilation — der findes heller ingen Vandleddninger paa dem — at man maa sige, at alt, kort sagt, er saa daarligt, som det vel kan være. Paa dette Hospital tvinger man de værnepligtige til at lægge sig ind, hvad der har til Følge, at de let faa forskellige Sygdomme, som de slet ikke havde i Forvejen. Det er, saaledes som jeg en Gang har hørt en Militærlæge udtale, at Hospitalet ligner Løvens Hule, til hvilken Sporene vende ind ad. Selv om det maa siges at være noget overdrevent, forekommer der dog Eksempler, som jeg skal fremdrage, fra Stabslæge Paulsens Skrift, som tilstrækkelig vise, hvor slette Forholdene ere. Det gælder i samme Grad ogsaa om det andet Hospital i Rigensgade. Blandt de Eksempler, der kunne nævnes — ja, der kunde nævnes en hel Mængde, som ere fremførte i det nævnte lille Skrift — er der to, som jeg skal tillade mig at fremhæve. Der blev saaledes indlagt en Konstabel af Laboratorieafdelingen den 8de Juni 1896 paa 2det Service for en let Hudafskrabning; han fik den 18de Juni Difteritis og blev overflyttet til Epidemifdelingen. Der fik han den 5te Juli Skarlagensfeber og blev udskreven den 22de September efter over 2 Maaneders Hospitalsoophold. Det andet Tilfælde angik en Trainkonstabel, der blev indlagt for et Bid af en Hest. Han fik saa Angina, en lettere Halsbetændelse, og derefter Rosen, blev saa overflyttet til Epidemifdelingen, hvor han fik Difteritis, og udskreves efter 44 Dages Hospitalsoophold. Det er kun ganske enkelte Eksempler blandt mange, der kunde nævnes, paa, hvor slette Forholdene ere. Nu kan man ganske vist sige, at for Tiden er man ikke meget til-